

BOEK BESPREKING

M. Rosenzweig — *Der Goldgusz.* — Uitgave Urban und Schwarzenberg, Berlijn, Weenen. Prijs Mk. 11.—

De schr. wil in deze monografie een systematische en methodische, gedetailleerde uiteenzetting geven van het vervaardigen van inlays, driekwartkronen, gegoten kronen en Richmond-kapjes met stift. Vanaf het prepareren tot het incementeren, inbegrepen de giettechniek. En dit is hem, naar het oordeel van Ref., vrijwel gelukt. Door tal van illustraties verduidelijkt hij het geschreven woord en hij geeft een volledige afbeelding van het door hem gebruikte instrumentarium, benevens voor een groot deel van de wijze, waarop en tot welk doel hij deze instrumenten aanwendt, b.v. onder welken hoek bepaalde radvormige steenen of vlakke, konische steentjes of fissuurboren worden gebruikt. Toch wil het Ref. voorkomen, dat, wat dit laatste betreft, de schr. nog niet steeds zóó helder en gemakkelijk te volgen is als meestal die Amerikaansche schrijvers, die ons b.v. in de Dental Items of Interest sedert jaar en dag in voortgezette seriën van artikelen dusdanige monografieën bieden — welke afweging van appreciatie volstrekt niet als geringschatting mag worden opgevat.

Hier moge op enkele punten uit 't zeer lezenswaardige boekje de aandacht worden gevestigd:

Wat inlays betreft aanvaardt *Rosenzweig* in 't algemeen de principes der Black-preparatie der caviteiten en hij past slechts bij uitzondering de in de laatste jaren opgekomen Amerikaansche methode der schijfpreparatie (= slice-preparation) toe. Vooral sedert de was-expansiemethode het vervaardigen van zooveel nauwkeuriger passende inlays mogelijk gemaakt heeft, is deze laatste preparatie, waarbij feitelijk een deel van de vulling niet meer in de caviteit, maar er tegen aan komt te liggen, niet meer noodig. En met instemming vermeldt hij de woordspeling van *Gottlieb*, die den „Federrand” der volgens schijfpreparatie vervaardigde inlays „Fehlerrand” noemt.

Alleen bij kleine centrale caviteiten maakt de schr. het was-

model direct in den mond, overigens past hij liever, om de bekende redenen, de indirecte methode toe.

In dit verband zij het mij vergund, op een onjuiste uitdrukingswijze van den schr. te wijzen, die ik ook meermalen in mondelinge uiteenzettingen van verschillende anderen heb opgemerkt: Schr. zegt, dat de „afdruk direct of indirect genomen” kan worden. Hij gebruikt de „directe afdrukmethode met was” in de reeds boven genoemde gevallen; en om bepaalde redenen geeft hij in 't algemeen de voorkeur aan den „indirecten afdruk”; terwijl hij blijkbaar met de door mij tusschen aanhalingsteekens geplaatste woorden achtereenvolgens bedoelt te zeggen: dat het „wasmodel direct of indirect gemaakt” kan worden; dat hij de „methode, waarbij het wasmodel direct” vervaardigd wordt enz.; en dat hij de voorkeur geeft aan de „indirecte methode, waarbij het wasmodel gemaakt wordt naar een afdruk van de caviteit.”

Oorzaak van deze fout is waarschijnlijk, dat men „afdruk” en „model” verwisselt. Laat men toch denken aan de woorden „impression” en „pattern” uit de Amerikaansche litteratuur! Wien deze aanmerking woordenzijferij voorkomt, voeg ik toe, dat de tandheelkunde reeds aan eigen waardigheid verplicht is, zooveel mogelijk nauwkeurigheid te betrachten — ook in het gebruik harer vaktermen.

R. beveelt sterk aan, de driekwartkroon, meer te gebruiken dan tot nu toe over 't algemeen geschiedt, vooral als brugpijler.

De voordeelen der gegoten- boven de geslagen kap worden opgesomd, en de wijze van vervaardiging beschreven, evenals van het gegoten wortelkapje met stift.

Ten slotte wordt de techniek der wasexpansie-gietmethode uitvoerig beschreven. Zooals bekend berust het principe dezer methode op het neutraliseeren van de fout, welke noodwendig door de contractie van het goud ontstaan moet, door vooraf het wasmodel te expandeeren. Over deze methode is in dit Tijdschrift uitvoerig geschreven in 1930 pag. 626.

Vermeld worde nog, dat de schrijver in plaats van den Amerikaanschen electrischen oven van Meyer en Maves een door hem geconstrueerden gas-oven gebruikt, welke in den handel gebracht is.

Al met al een boekje, dat zeker waard is, aangeschaft te worden.

J. SANDERS Ezn.

B. Gottlieb und B. Urban. *Die Veränderung der Gewebe bei übermäßiger Beanspruchung der Zähne*, Georg Thieme, Leipzig 1931, Preis M. 27.—.

In dit werk van 225 bladzijden, met niet minder den 228 zeer fraaie afbeeldingen, behandelen de welbekende Weenske onderzoekers op de meest uitvoerige wijze het zoo uiterst moeilijke probleem der overbelasting van tanden, waarbij zoowel proefnemingen op honden, als op apen en ratten, benevens ervaringen bij het menschelijk gebit worden verwerkt, die gedurende zes jaren hebben plaats gevonden.

Besproken worden tenslotte de veranderingen in het periodontium bij trek en druk, benevens de veranderingen in het beenweefsel en het tandoppervlak.

Waar deze studie de gevolgen van de „traumatische occlusie” tot uitgangspunt had, is het merkwaardig dat de schrijvers tot de conclusie komen, dat de overbelasting slechts een ondergeschikte rol speelt bij het los gaan staan der tanden.

Het losstaan bij de Gottliebsche „diffuse atrophie” moet volgens hen beschouwd worden als een ziektebeeld sui generis en heeft niets te maken met overbelasting of met ontsteking.

In het algemeen wordt langs dezen proefondervindelijken weg, het klinische feit bevestigd, dat overbelasting door het gebit in het algemeen verdragen wordt en eventueele schade weer hersteld. Dit geldt met name voor het jonge gebit, waar krachten, zooals wij die in de orthodontie benutten, wel beenresorptie, maar geen tandresorptie tengevolge hebben, wat bij het gebit van volwassenen wèl het geval kan zijn.

Waar de natuurlijke afslijting ontbreekt, zal men vaak kunnen zien, dat de tanden bij zijdelingsche beweging niet volkomen vast staan. Dit wordt dan voortdurend erger, tenzij de tandarts hulp verschaft door het inslijpen in de juiste articulatie en daardoor de elementen voor een vroegtijdige ondergang behoedt.

Wat de orthodontie betreft zijn de schrijvers van meening, dat geringe, constant werkende krachten het ongevaarlijkst zijn en dat onderbrekingen in de behandeling zooveel mogelijk moeten worden vermeden, omdat bij iedere tusschenpooze, aanbouw van been ontstaat op de drukplaatsen, die bij nieuwe beweging weer gesorbeerd moet worden.

Dit werk leent zich uiteraard zeer slecht voor een uitvoerige bespreking, maar wij kunnen den lezer, die in deze problemen belang stelt, ten zeerste een grondige bestudeering van dit interessante feitenmateriaal aanbevelen!

NORD.

Erich Knoche. *Praktische Beiträge zur prothetischen Keramik*. Deutsche Zahnheilkunde Heft 80, Verlag Georg Thieme, Leipzig 1931, Preis M. 4.80.

In de laatste jaren komt de techniek van het gebakken porselein, gelukkigerwijze, hoe langer hoe meer naar voren, nadat jarenlang het „synthetische porselein” en de halffabrikaten het terrein veroverd hadden, speculeerende op de gemakzucht van den practicus.

De schitterende resultaten die het gebakken porselein in den mond geeft, en dit met het goud, eigenlijk uitsluitend geschikt doet zijn als „blijvende” vervanging, hebben langzaam maar zeker opnieuw de aandacht op dit materiaal gevestigd.

Het boven aangekondigde boekje van slechts 40 bladzijden, verlucht met 64 illustraties, wil niet anders zijn, dan het vastleggen van de ervaring van den schrijver, zooals hij die in voordrachten en cursussen heeft weergegeven.

Veel nieuws geeft het niet, pretendeert het ook niet te geven, maar wel is het voor den practicus, die zich op dit gebied wil bewegen, een heel aardige en eenvoudige handleiding van mogelijkheden, moeilijkheden, en handigheidjes, waardoor hij er gemakkelijk toe kan komen, aan de hand van deze technische leidraad, de porseleinbrug in de tandvervangkunst de plaats te geven die hem toekomt.

NORD.

Onlangs is een overdruk verschenen uit de handelingen van het VIII Internationale Tandheelkundig Congres, Parijs, Augustus 1931, en wel het Officieele Rapport, uitgebracht in de sectie Mondhygiëne, over *tandheelkundige verzorging en prophylaxis in hun verband met de sociale verzekering (ziekenfondsen)*.

Dit duidelijke en overzichtelijke rapport, waarin coll. Dr. B. H. de Beer bekende feiten en door de meeste tandartsen erkende wenschelijkheden bespreekt, verdient verspreiding buiten den kring der tandartsen.

Mt.

Palæontologica Sinica. On a lower Molar Hominid Tooth from the Chou Kou Tien Deposit. Peking, 1927. Davidson Black, M. A., M. B. (Tor.), Professor of Anatomy, Peking Union Medical College.

Kort nadat *Zdansky* in het rijke materiaal van de Chou Kou Tien resten een tweetal tanden gevonden had — een onderpræmolaris links en een derden bovenmolaris — ontdekte *Bohlin* opnieuw een molaar, welken *Davidson Black* als (vermoedelijk eersten) linker ondermolaris determineerde.

In eene monographie, welke hij aan de beschrijving dezer nieuwe vondst wijdt, geeft hij eene uitvoerige beschrijving harer voornaamste anatomische characteristica. Op grond van vergelijkend onderzoek — afmetingen, lage kroonknobbels, reductie der derde molaren, duidelijke facio-linguale ontwikkeling, forsche structuur der radices — gelooft schrijver naast *Pithecanthropus*, *Eoanthropus* en *Homo heidelbergensis* (*Palæanthropus*) den *Sinanthropus* te mogen plaatsen met als bijzondere species den *S. pekinensis* (*Black* en *Zdansky*).

Den eigenlijken text, duidelijk en overzichtelijk ingedeeld, licht schrijver toe met een groot aantal teekeningen en afbeeldingen, wier photographische reproductie voortreffelijk geslaagd mag heeten.

DE JONGE-COHEN.